

กระทู้ถามที่ ๑๐๘๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ต่อภาวะกำพรัของเด็กไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ด้วยเป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศไทยได้เผชิญกับภาวะการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ซึ่งได้คร่าชีวิตของผู้ป่วยที่ติดเชื้อร้ายในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ซึ่งในจำนวนผู้เสียชีวิตนั้นมีทั้งเพศชายและเพศหญิง และมีทั้งสถานะที่เป็นโสดและแต่งงานมีครอบครัวแล้ว ซึ่งในบางรายมีบุตรที่เกิดมาทั้งก่อนการติดเชื้อ และหลังการติดเชื้อ จึงมีผลติดตามมาคือ เมื่อบิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดาและมารดาต้องเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์นี้ เด็กที่เกิดมาจึงมีสภาพเป็นเด็กกำพร้า และมีจำนวนไม่น้อยที่ไร้ผู้อุปการะ ต้องกลายเป็นเด็กเร่ร่อนจรจัดเป็นปัญหาทางสังคมติดตามมา จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลได้มีการสำรวจตัวเลขเด็กกำพร้าที่ผู้ปกครองเสียชีวิตจากโรคเอดส์ทั่วประเทศ ในระยะที่ผ่านมาไว้หรือไม่ และได้ให้ความสำคัญต่อสภาพปัญหานี้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลได้มีการสำรวจตัวเลขเด็กเร่ร่อน จรจัดในประเทศไทย ที่เป็นเด็กกำพร้าเนื่องจากผู้ปกครองเสียชีวิตจากโรคเอดส์ไว้หรือไม่ และได้ให้ความสำคัญต่อสภาพปัญหานี้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะให้การดูแลเด็กกำพร้าที่ผู้ปกครองเสียชีวิตจากโรคเอดส์ทั่วประเทศ และขาดผู้อุปการะหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้อตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดขอนแก่น

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๐๘๘ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ต่อภาวะกำเริบของเด็กไทย

ข้าพเจ้า นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และนายอนุรักษ จูริมาศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ต่อภาวะกำเริบของเด็กไทย ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้อง ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า รัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการสำรวจ พบว่า ในระยะเวลาที่ผ่านมาถึงปี ๒๕๕๕ มีเด็กกำพร้าจากโรคเอดส์ จำนวน ๒๘๕,๐๐๐ คน และในปี ๒๕๕๕ มีเด็กกำพร้าที่ผู้ปกครองเสียชีวิตจากโรคเอดส์ทั่วประเทศ จำนวน ๓๔,๓๖๒ คน ซึ่งรัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญกับสภาพปัญหานี้โดยได้เป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือกับ องค์การรัฐและเอกชนตลอดจนสถาบันการศึกษา ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล UNAIDS สมาคมแนวร่วมธุรกิจไทยต้านภัยเอดส์ และศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์ เพื่อจัดทำกรอบและแนวทาง ในการสำรวจข้อมูล เด็กกำพร้าที่ผู้ปกครองเสียชีวิตจากโรคเอดส์ สำหรับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้การสงเคราะห์แก่เด็กกำพร้าที่ผู้ปกครองเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

๑. การรับเด็กเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์
๒. การให้การสงเคราะห์เด็กในครอบครัว กรณีมีญาติพี่น้องรับอุปการะเป็นเงิน หรือสิ่งของ ตามความเหมาะสม
๓. การจัดหาครอบครัวอุปการะ ครอบครัวทดแทน หรือครอบครัวบุญธรรม
๔. สนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณแก่องค์กรภาคเอกชนที่รับเด็กไปดูแลอุปการะ
๕. ส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า รัฐบาลโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้คาดประมาณประชาชนผู้อยู่ในข่ายงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ปี ๒๕๓๕ มีเด็กเร่ร่อน ทั่วประเทศ จำนวน ๑๔,๒๕๔ คน แต่ยังไม่มีการดำเนินการสำรวจตัวเลขเด็กเร่ร่อนที่เป็นเด็กกำพร้า

เนื่องจากผู้ปกครองเสียชีวิตจากโรคเอดส์และเด็กเร่ร่อนเนื่องจากสาเหตุอื่นๆ ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า ให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศ ตามมาตรการต่อไปนี้

๑. มาตรการแก้ไข

๑.๑ จัดชุดปฏิบัติการออกสำรวจ ตรวจตราเด็กเร่ร่อน ร่วมกับเครือข่ายองค์กรเพื่อเด็กเร่ร่อน

๑.๒ บริการบ้านพักเด็กและครอบครัว (บ้านพักฉุกเฉิน)

๑.๓ รับเด็กเข้าอุปการะในสถานแรกรับเด็ก สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก สถานสงเคราะห์เด็ก ให้การฟื้นฟูปรับสภาพร่างกาย จิตใจ สังคม การศึกษาและอาชีพ ติดตามญาติ รวมถึงการจัดหาครอบครัวอุปการะ ครอบครัวอุปถัมภ์ ครอบครัวบุญธรรม และการประสานส่งต่อเพื่อรับการอุปการะจากองค์กรเอกชน

๑.๔ บริการให้คำปรึกษาแนะแนวปัญหาเด็กและครอบครัว

๑.๕ จัดทำโครงการสร้างสายใยรักพิทักษ์เด็ก โดยประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคมจัดกิจกรรมทางเลือกเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้เด็กเร่ร่อนสามารถกลับสู่สังคมได้อย่างเด็กทั่วไป

๒. มาตรการป้องกัน

๒.๑ บริการแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่เด็กและครอบครัว ทางโทรศัพท์หมายเลข ๑๕๐๗ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒.๒ บริการหน่วยเคลื่อนที่เข้าสู่ชุมชนและครอบครัว ให้ความรู้และคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว รวมถึงการสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า

๒.๓ ประสานความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายเพื่อเด็กเร่ร่อน และองค์กรเอกชนด้านเด็ก ในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม รวมถึงการเฝ้าระวังปัญหาและการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในครอบครัวและชุมชน

๓. มาตรการกฎหมาย

ปรับปรุงแก้ไขประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๔ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ เป็นร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. (ขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ได้ผ่านสภาผู้แทนราษฎรแล้วและส่งให้วุฒิสภาพิจารณาแต่มีการแก้ไข จึงได้ส่งคืนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาใหม่) เพื่อให้เด็กได้มีการพัฒนารอบด้านในทางที่เหมาะสม ตามแนวทางของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า รัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายในการดูแลเด็กกำพร้า ที่ผู้ปกครองเสียชีวิตจากโรคเอดส์ทั่วประเทศ โดยดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดประชุมเกี่ยวกับการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาเด็กกำพร้าที่ผู้ปกครองเสียชีวิตจากโรคเอดส์ทั่วประเทศ โดยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์และแนวทางแก้ไขปัญหา เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนจากภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน โดยที่ประชุม มีข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวดังนี้

๑. ให้มีการจัดทำเป็นแผนบูรณาการเพื่อแก้ไขผลกระทบทางสังคมจากปัญหาเอดส์ในกลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์หรือโครงการอื่นๆ ที่มีอยู่เช่น Social Safety Net Program ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น

๒. การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาเครือข่ายและแกนนำ การให้ความช่วยเหลือ รวมถึงการสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันครอบครัวและเด็ก

๓. ต้องมีการให้ความรู้และการสร้างความตระหนักในสังคมต่อปัญหาผลกระทบจากเอดส์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบสามารถอยู่ในชุมชนอย่างปกติสุข

๔. ให้มีการสร้างระบบฐานข้อมูลที่ชัดเจนของผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นในทุกระบบจนถึงระดับชุมชน รวมถึงการพัฒนาระบบการเฝ้าระวังปัญหาของเด็กที่ได้รับผลกระทบ การติดตามพฤติกรรม และการพัฒนาการด้านต่างๆ เพื่อพัฒนารูปแบบแนวทางการแก้ไขปัญหาและการดูแลเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์

ทั้งนี้ที่ประชุมได้มีการเสนอให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาผลกระทบจากเอดส์ และในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ควรให้สถาบันครอบครัวซึ่งมีความสำคัญได้เข้ามามีบทบาทด้วย พร้อมกันนี้กระทรวงสาธารณสุข ได้ยกร่างแนวทางการแก้ไขผลกระทบทางสังคมจากปัญหาเอดส์ สำหรับเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคตโดยจะร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมต่อไป